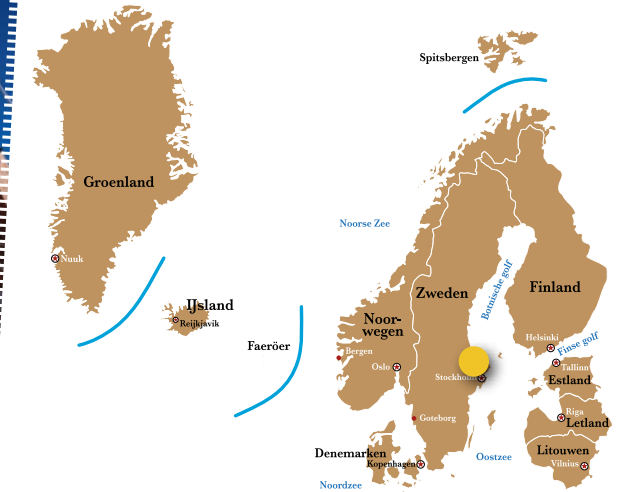


Van Zwedens k(r)oningsstad tot universiteitsstad

Uppsala: oude stad, jonge geest



Entree van de Domkerk



Terwijl Uppsala een van de oudste steden van Zweden is, hangt er een verrassend jonge en frisse *vibe*. Dat is vooral dankzij de studenten die goed zijn voor ongeveer 20 procent van de inwoners van de statige stad. Met twee universiteiten, waarvan Uppsala universitet de oudste universiteit van Scandinavië is, trekt de vierde stad van Zweden jongeren uit alle delen van de wereld. Wees niet verrast als je in het Engels wordt aangesproken in deze verder zo oer-Zweedse plaats. Tijd voor de hoogtepunten van Uppsala.

TEKST PAUL VAN BODENGRAVEN
FOTOGRAFIE GUSTAV DALESJÖ/DESTINATION UPPSALA & PAUL VAN BODENGRAVEN

Ooit heette de plek waar de stad nu ligt Östra Aros. Sinds de vijfde eeuw ligt er vijf kilometer noordelijker een dorpje dat in de middel-euwen de naam Uppsala krijgt. Östra Aros ligt aan de monding van de rivier Fyrisån en doet dienst als haven van Uppsala. Die rivier is verbonden met het Mälarmeer en vormt in de Vikingtijd zo een belangrijke verbinding met de rest van Zweden en de wereld. Handel vindt dan hoofdzakelijk over het water plaats. Rond 1100 krijgt Östra Aros de naam Uppsala en wordt het oude Uppsala Gamla Uppsala genoemd, Oud-Uppsala. Nu is Gamla Uppsala een toeristische trekpleister, als een van de weinige plaatsen met nog zichtbare sporen van de Vikingtijd.

Vikingnederzetting

Het meest zichtbare spoor van het Viking-verleden zijn de grote grafheuvels. Als een minibergketen liggen ze naast elkaar, sommige wel dertig meter hoog. In totaal liggen hier een paar honderd mensen begraven. Bij opgravingen kwamen allerlei gebruiksvoorwerpen tevoorschijn. Die werden aan de doden meegegeven voor in het hiernamaals. In het museum in Gamla Uppsala, dat werd geopend in 2000, leer je van alles over de Vikingen en

hun tijd. Zo ontdek je dat ze helemaal niet zo wild en woest waren zoals nog weleens wordt beweerd. Een groot deel van de bevolking uit de Vikingtijd (grootweg van het jaar 850 tot 1100) leefde als boer met zijn gezin in een nederzetting, zoals hier in Gamla Uppsala. Slechts een klein deel trok eropuit om handel te drijven en ja, soms ook om te roven en plunderen.

‘Nu is Gamla Uppsala een toeristische trekpleister, als een van de weinige plaatsen met nog zichtbare sporen van de Vikingtijd’

De grote kerk

Uppsala is niet alleen beroemd vanwege zijn universiteit, maar ook vanwege zijn Domkerk. Dit is de zetel van de bisschop van Uppsala, die ook het hoofd van de Lutherse Zweedse kerk is. In deze kerk werden de Zweedse koningen gekroond en rusten de stoffelijke resten van de Zweedse vorsten. De kroningsceremonie is inmiddels afgeschaft, maar na hun overlijden worden de koningen nog altijd hier begraven. Het praalgraf van Gustav



De Domkerk is overal in Uppsala zichtbaar

Vasa, de koning die wordt beschouwd als de stichter van het moderne Zweden in 1523 na de Zweedse bevrijdingsoorlog tegen Denemarken, is hier te bewonderen.

De Domkerk of kathedraal, zoals hij ook genoemd wordt, domineert de stad, samen met het Uppsala Slott. Samen zijn het zo'n beetje de grootste gebouwen rond de oude stad en torenen overal boven uit. De Domkerk met zijn bijna 119 meter hoge spits, het slot omdat het boven op een heuvel ligt.

De Domkerk dateert uit de veertiende eeuw en kreeg zijn huidige neogotische uiterlijk aan het einde van negentiende eeuw. Wie naar binnen stapt wordt een beetje overvonden door de hoogte van het middenschip van de kathedraal. De galerij van bogen die het middenschip begrenzen versterken het gevoel van ruimte en licht en stuurt je blik onmiddellijk omhoog, richting het licht dat achterin de kathedraal naar binnenvalt. Vanuit de zijschepen kun je de dertien zijkapellen bekijken, waaronder de prinskapel achter het altaar, waar het praalgraf van Gustav Vasa is te bewonderen.



Het interieur van de kathedraal is al even imposant



Het slot van Uppsala ligt op een heuvel boven het oude centrum

Linnaeus en de tuinen

Een andere beroemde dode in de kerk is Carl Linnaeus, de botanist die de wereld heeft verrijkt met zijn nomenclatuur, de structuur van Latijnse benamingen voor het dieren- en plantenrijk waarvan we nog steeds gebruik maken. De in 1707 geboren Smålander vestigde

‘In deze kerk werden de Zweedse koningen gekroond en rusten de stoffelijke resten van de Zweedse vorsten’

In het museum van Gamla Uppsala ontdek je het leven in de Vikingtijd



De grafheuvels van Gamla Uppsala dateren uit de Vikingtijd

de zich, na een rondreis door Europa, waarbij hij ook ruim twee jaar in Nederland verbleef, in Uppsala in 1738. Daar werd hij al snel hoogleraar aan de universiteit en bleef daar voor de rest van zijn leven aan verbonden. Zijn wetenschappelijke nalatenschap is enorm. Zo werd hij hoofd van de in 1655 door Olof Rudbeck gestichte botanische tuin, gelegen aan de toenmalige stadsrand. Het is de oudste botanische tuin van Europa. Toen Linnaeus in 1741 het roer overnam bouwde hij de tuin uit tot een collectie van meer dan achttienhonderd soorten.

In 1787 werd een nieuwe botanische tuin aangelegd rondom het slot van Uppsala, de huidige Botaniska Trädgården Uppsala. De oude tuin raakte in verval, maar sinds 1917 is de oude tuin gerenoveerd aan de hand van de achttiende-eeuwse specificaties van Linnaeus. De oude tuin kreeg daarmee ook een nieuwe naam: de Linnéträdgården. Zowel de nieuwe tuin (ook alweer meer dan tweehonderd jaar oud) als de oude zijn allebei een bezoekje waard. In het voorjaar en de zomer gonzen de bloemperken van de bijen en zweefvliegen.

In de ‘nieuwe’ tuin vind je een orangerie en tropische kas, in de ‘oude’ tuin staat een klein museum dat is gewijd aan het leven en werk van Linnaeus. Zomers flaneren er daar ook acteurs door de tuin, gekleed in kostuums uit de tijd van de grote botanist.

Uppsala slott

De bouw van het kasteel begon onder Gustav Vasa in 1549. De koning van het zelfstandig geworden Zweden wilde op meerdere plaatsen militaire versterkingen bouwen, zo ook in Uppsala. Onder zijn opvolgers werd het kasteel meerdere malen verbouwd en uitgebreid. Nu is het roze-rode slot het onderkomen van de gouverneur van Uppland en herbergt het ook nog eens twee musea: het Uppsala kunstmuseum dat is gespecialiseerd in negentiende-eeuwse en moderne kunst. Vasaborgen presenteert in de oudste delen van het oorspronkelijke kasteel de geschiedenis van het complex. Samen met de tuinen is het indrukwekkende kasteel een bestemming waar je prima een halve dag kunt doorbrengen.

De binnenstad

De oude stad wordt door de rivier Fyrisån doorsneden. De Domkerk en het slot liggen ten westen van de rivier, de binnenstad op de oostelijke oever. In 1702 werd Uppsala getroffen door een grote brand die een groot deel van de binnenstad, die toen nog voor een belangrijk deel uit houten panden bestond, in de as legde. Het stadsdeel op de oostoever kreeg daarna een rechthoekig stratenplan. Centraal ligt het plein Stora Torget, midden in het winkelgebied. In de stad vind je panden uit allerlei tijdvakken gebroederlijk naast elkaar. Historische stenen gebouwen uit de late achttiende en negentiende eeuw, maar ook moderne panden. Door het rechthoekige stratenplan is de compacte stad overzichtelijk.

De universiteit(en)

Met twee universiteiten is Uppsala een echte studentenstad. Uppsala universitet is de oudste en grootste universiteit, met zo'n veertigduizend studenten. De universiteit staat internationaal hoog aangeschreven en

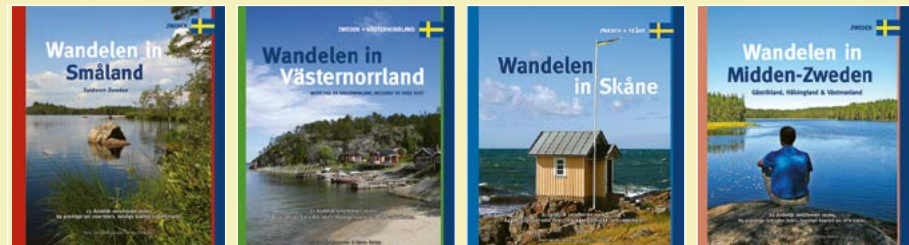


Botaniska Trädgården, met je neus in het groen



De watertrap in de rivier Fyrisån geeft inzicht in de stroomsnelheid van het water

DE BESTE WANDELGIDSEN VOOR ZWEDEN



ISBN 9789078194347 - € 16,95 ISBN 9789078194064 - € 16,95 ISBN 9789078194262 - € 16,95 ISBN 9789078194293 - € 16,95



ISBN 9789078194163 - € 16,95 ISBN 9789078194187 - € 16,95



Tenminste 20 rondwandelingen, van een paar uur tot een hele dag.

www.onedaywalks.com / www.facebook.com/OneDayWalks



Gebruik de code
NORDIC2024
voor € 1,00 korting
op je order



Vier de Zweedse kerst in Groningen! Kijk voor meer informatie, het programma en tickets op zweedsekerstmarkt.nl

Kerstshoppen | Handgemaakt Scandinavisch | Lifestyle | Wonen Mode | Food | Muziek | Reizen Duurzaam | Kids

www.zweedsekerstmarkt.nl

7 + 8 december | 10:00 – 17:00 uur | Suikerfabriek Groningen



De Linnéträdgården, een groene oase in de stad



Een levendige studentenstad

‘In de stad vind je panden uit allerlei tijdvakken gebroederlijk naast elkaar’

trekt studenten uit heel Europa, Azië en Noord-Amerika. Ze onderhoudt een nauwe samenwerking met de universiteiten in Gent en Leiden en er zijn diverse uitwisselingsprogramma's waarbij studenten tijdelijk in het buitenland kunnen studeren. Een groot deel van het onderwijsaanbod is Engelstalig. Sveriges lantbruksuniversitet, de landbouwuniversiteit van Zweden, heeft ook een campus in Uppsala. Deze universiteit werkt nauw samen met de universiteit in Wageningen.

Als niet-student is het de moeite waard om een bezoekje te brengen aan de universiteitsbibliotheek, de Carolina Rediviva University Library. In het statige gebouw bevindt zich een duizelingwekkende hoeveelheid boeken. Het is op de eerste plaats een plek om te studeren, maar er zijn ook wisselende exposities, vaak van historische boeken en documenten. Zo bezit de bibliotheek de *Codex Argenteus*, een zilveren bijbel uit de zesde eeuw en het oudste bewaarde



Fijne terrassen op de kades langs de rivier

document in een Germaanse taal. Dat laatste is erkend als Unesco-Werelderfgoed.

Studentenleven en -voorzieningen

In de stad worden veel activiteiten georganiseerd voor al die jongeren en ook het horeca-aanbod is voor een belangrijk deel afgestemd op deze doelgroep. Je vindt er veel hippe koffietentjes, Engelse pubs en restaurants in het goedkopere segment. Ook fijn voor de toerist die geen zin heeft dagelijks

de hoofdprijs te betalen. Ook het openbaar vervoer is prima geregeld. Het centraal station ligt aan de oostkant van het centrum. Met gunstige treinverbindingen met de luchthaven en Stockholm op respectievelijk achttien en dertig minuten afstand is Uppsala ook een goede uitvalsbasis voor een bezoekje aan de hoofdstad.

Kortom, Uppsala is niet alleen een heerlijke stad om te bezoeken, maar ook nog eens een prima uitvalsbasis. 🐾

UPPSALA, ZWEDEN

Ligging en bereikbaarheid

Uppsala ligt ongeveer 75 kilometer ten noorden van Stockholm in de regio Uppland. Er is een directe treinverbinding met de nationale luchthaven Arlanda (achttien minuten) en Stockholm (dertig minuten).

Klimaat en beste reistijd

Uppsala is het jaar rond te bezoeken, het klimaat is grotendeels vergelijkbaar met dat van Nederland en België. Het daglicht is in de winter wel aanmerkelijk korter dan je thuis gewend bent. Een deel van de genoemde bezienswaardigheden, zoals de Linnéträdgården, is geopend van 1 mei tot en met 30 september.

Accommodaties

De stad heeft volop hotels, mede vanwege de families van buitenlandse studenten die op bezoek komen. De prijsklassen zijn net zo verschillend als de voorzieningen, van vier sterren tot goedkope hostels. Vergeleken met Stockholm zijn de hotels een stuk goedkoper. In een van de buitenwijken is ook nog een camping.

Meer informatie

Uppsala: destinationuppsala.se (ook in het Engels)
Gamla Uppsala: upplandsmuseet.se/gamla-uppsala-museum
Domkerk: svenskakyrkan.se/uppsaladomkyrka
Uppsala Slott: visituppsalaslott.se
Zweden: visitsweden.nl

PRAKTISCHE INFORMATIE